

Határ Győző

Sziparionidész (Színdarab-vázlat. Álomkezdemény) (első felvonás)

A Nagy Felkészülés. Holmik összekapkodása. Böröndfedelek csapkodása. Szürke taxit rendelek. Szürke szárnyas taxit? Igen, mert nagyon messzire repülünk. Attól függ, hogy melyik sivatagon keresztül; a kandahárin félár, de a kalahárin, a tundrák fölött, az dupla taksa. Bánomiséen, dupla-tripla, úgyse én fizetem, hanem a kincstár. Kincstár? Miféle kincstár? Hát a Világuralkodó. Világuralkodó? Miféle Világuralkodó? A Nagykirály. Annak annyi tenger pénze van, hogy naphosszat csak számolja: mire a végére érne, már többje van neki. És ér a végére? Soha. Ha taxikaravánnal röpnénk, azt is ki tudná fizetni.

Szárnyas taxi megrendelve (korábban is, mint kellett volna:) lent vár. A csomagolás még sokáig tart. Kabátok, alkalmi ruhák az udvarképes fellépéshez. Le kéne szaladni és megnyugtató, valaki ugorjon le, a taxist: készülünk, nemsokára indulunk. ŐNagySzentFelségének a gyorsdísztvírat - az sem ártana: jövünk, hogy Hozzá hódoltassunk Minden Nemzeteket.

(Három lányom, apám, anyám, feleségem: összevont hetes-szerep, egyszerre egy személy játssza:) Ne szaladj le így félmeztelenül, fiam, apuka, még megfázol. Sebaj, majd így, ahogy vagyok, magamra kapom azt a pétervári szürkefarkas-bundámat, a földigérő-legmelegebbet. Améikben a Sarkövön jártál? Azt, dobjátok rám: míg másoknak lefagyott a füle-farka-fütyülője, én olyan voltam, mintha felsütöttek volna szalonnának a szibériai szürkefarkas-bundámban. Nincs? Dehogy nincs: meg kell legyen. Küldjétek utánam a szobalánnyal. Aztán fiam, kártyapaklit, ostáblát, sakkkészletet. Itthon ne hagyj, apuka? Viszed? Viszem, ha berakjátok, a malachit-faragott dögnehez, de főfejedelemhez illő - csak ne legyen nagyon nehéz az a guruló börönd. A vámhatáron szaladnom kell veled. Hány vámhatáron, apuka? Csacsi: egy, de nagy. Sebaj, elbírja a mozgójárda.

Ami nincs ám minden vámhatáron. Mi nincs, fiam? Mozgójárda. Hátha játékos kedvében találok ŐNagySzentFelségét és felteszi lányát/fele királyságát egy játszámra, amilyen hazardörök a királyok (rosszabbak Pascal-nál. Kinél? Ugyan hagyj, egy életbiztosítási ügynök, siess, még elkésem). Mainapság igaz, nemigen akadnak igazi királyok, ez a miénk is, mutatóba, amilyen tedd-ide-tedd-oda, olyan Legnagyobb. A mienk. Mondják, akkora mennyezetes ágyban hál, hogy afölött soha nem megy le a Nap

elindulás előtt, amilyen gyorsan csak lehet, befalni az újházi tyúkhúslevest; de ne hívjuk fel a sofőrt? Ne ültessük le, ne kínáljuk meg egy tányér levessel? Meleg kanál a hasába és majd nem lesz olyan türelmetlen: nem kellemes a döngő lóherekeresztelés pillérrengetegében, a döngő útelemelek alatt parkolva. Ne! Ne! (elvetjük a gondolatát:) csak időt veszítenénk, jobb így, sürgő-forgó családi körben, egyesegyedül. Villámgyorsan belefetyeljük az újházi tyúkhúslevest és leküldünk valakit, akárkit: szaladjon le és nyugtassa meg, hogy igenis indulunk.

A sofört, ha még ott van és nem szökött meg. Összekapkodni. Irattárca, okmányok, pénz, valuta, bankátutalás, iparendély, hitelkártya. Hogy minden együtt legyen.

(második felvonás)

Útközben vagyunk. A taxisoför fejét telebeszélem a változással: hajlítóboldogság, boldogságfeszültség, a boldogtalanság kiszülésének földelése. A pályaudvar hogy milyen lesz fellobogózva. A tömegek elszédítése. A titokzatos "Megérkezés", az örvendetes "Kibontakozás". Nagy érzelmi felolvadások, már mindenki *illendő* és hajlandó. Minden hogy milyen lesz. A döntő pillanat. Eltépett célszalag, farsangi üvegrágók, tojásnyelők, zsákfutás. Harosnások, háromszoros fanfár. Követek érkezése - ajándékhajcsárok. Ilyen lesz.

Hetedhét határon igazoltatás, anyja neve? Születési éve? Rendfokozata, rendszáma? (Hogy menjen, mint a karikacsapás). Lepányvázva-körülkötözve: ajándékok torony-tömegével fogok megtérni. Fordított "tatárjárás" - ajándékok zúdulása az országra. Nem kaszabolni, hanem hozni jönnek, hozni. FÜGGÖNYJÁRTAS, TÉRKÉPJÁRTAS, CSILLAGJÁRTAS, FEGYVERJÁRTAS a fegyvertelenségben. ÜTKÖZETJÁRTAS az ütközet-mentesítésben.

Már mintha ott volnánk. Az első berohanás a Trónterembe. Nem sikerül. Lanyha, lassú, lélektelen.

Második berohanás. Jelmezes próba. A trónterem rendetlen, mindenki ide-oda rohángál.

JÁTÉKMESTER: Miért üres a trón? Oda, aki király mindened van, ülj fel, szaladj!

Tartás, de méltóságteljesen! Megcsördítem a korbácsomat: hármat csördítek és addigra mindenki találja meg a helyét.

Harmadik berohanás: főpróba. A sajtó. Zörög-zizeg, picsog, susmorog. Egyöntetű-maliciózus. A ridegség falanxa. A színen harsány memóriazavar. Akinek ugornia kéne, meg se moccan. Akinek körül cigánykerekeznie kéne, lecövekel. A háttérfüggöny ideges hullámozása. A nagy Megmerevedés: semmi-de-semmi. Nem-s nem, az istennek se.

JÁTÉKMESTER: Mi ez? Játsszod az eszedet, fiam, ami nincs? Színre hozod nekem a RIGOR MORTISZODAT, ahogy Euripidész a Szerepet neked megírta? Mi?! Te mondtad rám, a háram mögött, a társulati ülésen, hogy hülye dög?! S még anyázol? Hogy a fal adja a másikat, fiam, akkora nyíltszíni poflevest, amekkorát ti kaptok, szarjankó hét vén bunkó, hogy a közönség közé nagy ívben kiköpöd a hamisfogadat! Igen...?!

Jégfal-mozdulatlanság. A leejtett gombostű - elfelejtve: annyi se

(harmadik felvonás)

Berobban a Diadaláradat. Árad a diadal: az üreskezűséget "bőségnek", az üresfejűséget "lényeglátásnak", a nyomorékokat "atlétáknak", a begazoltakat "bajnokoknak" tüntetik fel

Koronabeszédében a Trón türtőzteti haragját, melyre előbb-utóbb gerjedni kénytelen: nem lát semmit a beígért "csudákból". Becsapva érzi magát. Az uralkodás gúnyoros "tajtékezása": az Örömhírhozónak életétárja, melyminő halálnemek között választhat. Forgatott torokpecekkel, hátulról: hurokfojtás. Kimetszett belétől való elkorbácsolás. Keréketbörés, karóbahúzás; elevenen-megnyúztatás felnegyeléssel, stb.

A Boldogságkövet egy másmilyen halálnemet választ: azt, hogy mindahányan vagyunk, többé soha-de-soha ne ébredjünk fel ebből a boldogító álomból.

NAGYKIRÁLY: Hogyan? Mindvalahányan a te álmodban volnánk létezőben, te csimasz! Azt állítod, hogy általad mondom, amit beszélek, még hogy te adnád számra a hozzád intézett szavakat és, a ripők aki vagy, engem is te tettél ide azzal, hogy megálmodsz trónomon?

BOLDOGSÁGKÖVET: Úgybizony. És ha én most ebből az álomból felébrednék, te is megszűnnél, Nagykirály, birodalmastul-mindenestül.

NAGYKIRÁLY: Pimasz pernahajder! Álompaprikajancsi! Hogy ez mit nem merészel -

BOLDOGSÁGKÖVET: Mert Nagyúr, csak az álmodásban létezel, és csupán az álmodásban van, hogy megérjük ezt a Rólad elnevezett Aranykort, ezt a tejjel-mézzel folytatott Kánaánt, amely a visszafelé sült fegyverek ellehetetlenülése és a mindbékességes Globalizáció. Hogy megtarthatd TeNagySzentFelséged glorióláját a világuralkodásban, ki a te Baldachinos Kutyaszorítód, egyetlen útja a te Üdvödnék és bennemaradásodnak az Aranykorban: az *állóképpé* változás.

NAGYKIRÁLY: Én, hogy azzá merevüljek - hogy ott lapuljak a Fesztett Függyönyön, és azzá legyek, ami színházatokban óriás-függyönyötök, széltében, a proscéniumon, a Nagy Szipárion?!

BOLDOGSÁGKÖVET: Hogy azzá légy -

NAGYKIRÁLY: Még mit nem! Hát már a ragadványnevemnél több se legyek, mint volnék amúgy: *Sziparionidész*...?!

BOLDOGSÁGKÖVET: Több se. Úgybizony. Függyönyöd összegördülése megragadja örökkön-örökké tartó trónboldogságodat, amely a felfestett Szipárionban él csupán és *felgördültével* te is és veled minden. Megsemmisül.

NAGYKIRÁLY: Azt akarod tehát, hogy merevedjünk meg, nemdebár?

BOLDOGSÁGKÖVET: Igen, azt. Dedebar. Hogy megmerevedjünk és *képpé* változzunk.

NAGYKIRÁLY: Álomképpé?

BOLDOGSÁGKÖVET: Nem, Nagyuram. Hanem *állóképpé*. Mindvalósággal azzá a csudatékony faliszönyeg-képpé, amelyben vérünk tovább kering, és mindörökétiglen érezzük, hogy nagy ágaskodással vágtatunk, nagy bizsergéssel bozsgunk és pendülünk.

NAGYKIRÁLY (*gyanakvólag*): Mi ez: sarlatánság avagy csudamívelés?

BOLDOGSÁGKÖVET (*füligvigyorral; kényszeredett-szemérmes-cinikus*): Is, is.

NAGYKIRÁLY: Megfogtalak, lacházi bitangja, megfogtalak! Vallj színt, mor-dízomadta, vallj színt izibe!

BOLDOGSÁGKÖVET: Sem, sem. Emennek sok volna, amannak kevés. Biztosíthatom NagySzentFelségedet.

NAGYKIRÁLY (*rosszul palástolva keserűségét*): Azért jöttem a világra, hogy példázatban éljek? Hogy így, ilyen állítólagos mivoltomban mímeljem uralkodásomat a Mindenségen...?!

BOLDOGSÁGKÖVET: Ne mímeljed: míveljed. Uralkodjál.

NAGYKIRÁLY: Haj-baj. Példálódzásoddal elvetted uralkodásom gyeplőjét és én meg eleresztettem -

BOLDOGSÁGKÖVET: Hja! Szolgálatodra, Nagyuram. Valamennyien példázat vagyunk: példátlan példázat.

NAGYKIRÁLY: Kétdimenziós?

BOLDOGSÁGKÖVET: A mester, aki bennünket rajzol, az is, ő is: kétdimenziós. Csak később következett be amaz átkozott meghármasítás, a dimenzionalizáció.

NAGYKIRÁLY (*önnön gránitszobrában. Halálraszántan körülnéz; parancsolólag felmagasodik. Fejedelmileg*): Legyen meg. Mindenki! Legyen meg!

A birodalom megmerevedik. A kontinensek állóképpé válnak.

(*epilógus*)

A Játékmester lekapja a protagonisztészt nagybeszédűségéért. A garrulitás megbocsáthatatlan, hát még a Főgarrulitáriusé, aki arra tette fel életét. A Verbum részegültje az önmérgezésig.

JÁTÉKMESTER (*magánkívül ordibál vele*): Mi ez, te ország-gyalázata, mi ez? Furor Verbalisandi? Rosszabb: *Furor Garrulandi*? Mi ez?

BOLDOGSÁG KÖVET (*féltérdre ereszkedik*): Uram, *philosophi garrire coeperunt*

JÁTÉKMESTER (*mind jobban megdühödik; toporzékol. Leköpi. Crescendo*): Rosszabb, annál is rosszabb. *Furor logorrheandi! Furor Transmogrificandi! Furor Galimatandi! Furor Circumbilivaginandi!* Bitang harmaia!

BOLDOGSÁGKÖVET (elébeborul): Uram, tégy velem magas belátásod szerint.

(*álom: 2000 11 24*)